

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A közgazdasági tényezők összhangja.

Sz.-udvarhely, márcz. 4.

Az ember lelke mélyén szunnyad faja szebb rendeltetésének ösztönszerű tudata. Ama magasatos, szentírásban is kijelölt cél felé vonzódás intézte az áldásos evolúciókat az emberiség történetében, s ugyanennek a meggyülemlett feszítőereje rombolt forradalmak képében, ha megakasztották a természetszerű fejlődésre irányuló bár mérhetetlen lassu, de kényszerűleg következetes érvényesülését.

Messze távolban lebeg csak előttünk a ki egyenlített érdekellentétek, az isteni béke korszaka, ahol ember a társát többé nem bántja, a tigris és a bárány együtt legel, az oroszán szalmán él és gyermek pásztorkodik fölöttük. Vajha észlelhetnők is már a közeledést az altruizmus gyakorlati valóvá váló ez allegóriájának!

De vajjon a haladás utja-e egyáltalán, amelyen küzdünk?

Nem rég, mielőtt kiűtött hazánkon is a rohamos „haladás“, volt itt gondtalan megélése a lakosság minden osztályának egyaránt. Mezőgazda és iparos, kereskedő meg lateiner nyugodtan munkálkodott és anyagi sikerrel. A nyomor csak a szándékos munkakerülés szörványos eseteiben ütötte fel fejét. Most pedig a gazdasági túlnyomó részét deposszedálva és sovány hivatalokban meghúzódva, a tesztos iparnak pedig csak a roncsait látjuk. A mesterembereknek hajdan erőtől és megelégedettségtől duzzadó osztálya, a proletarizált pórnépség jórészevel együtt, egyesek jogára alatt a nagyvállalkozás elernyedő helotáivá vált — vagy kivándorolt. A kereskedőket pedig hányja-veti a rövid „felendüléssel“ váltakozó sokféle katasztrófális válság. Itt is az elaláló gyengébbeket felfalják a nagyobbak s hovatovább e téren is, mondhatjuk, proletariátus fogja körülvéni a „tulteltett“ egyeseket. S akik „állanak“ és „birják“ is, — a közgazdaság területének folytonos rengése közben nem élvezhetik a biztosság nyugodt érzetével helyzetük előnyét.

Szaporodik a jajszó és a vészkiáltás vegyesen a harczba szólító szilaj hívogatóval a gazdasági élet mozgalmának hangtömekegében. S e közben felhangzik az ének a közgazdasági tényezők összhangjáról!

Hihetünk a lágy dallam hangoztatóinak?
Nézzük csak közelébb!

Egyrészt a nagy pénz- és hitelszűke, másrészt tultelvék pénzzel az intézetek. Ezt csakis nagyfoku bizalmatlanságra lehet magyarázni. Nem kevés visszaélés lehetett, amit annak tenyésztésére elvetettek.

Látunk a közgazdaságunk termőföldjén önértékeskedni lényeket, amelyek a vetőmagból táplálkoznak. És különös, miként egyes pogány népek részéről imádás a legveszedelmesebb állatoknak — az említett fajtájú lényeknek is általában nagy tisztelet jut ki. Ezzel jár az egyesek emelkedése, számtalanok tönkrejutása, a

a munkátlanság meg a kivándorlás. A fordított méhállam, a hol a herék gyürük le a dolgozókat

Gyengék és erősek egyaránt kívánnak oltalmat és segílyt. Mindenik a közzel szeretné eltartatni magát s a többiek előtt előnyben részesítettetni a szeretett énjét — a tényezők összhangjának örve alatt! . . .

A nép lelkülete meg van riasztva a gazdasági élet áldozatainak uton-uttfélen eléje táruló látásától és mérgezve az egyesek könnyen és gyorsan, merészséggel és az eszközök válogatása nélkül történő meggazdagodásának a példájától.

A gründolás, az azziotázs és a játék felhasználásával a tőke-középpontokba szívják fel a produktive munkálkodó lakosság takarimányait. Eszköz ebben a tőzsdé! Ez a viharfészek, ahol a válságok születnek, ahol a középpontja van a mindeneket ingásba hozó rengésnek!

Az állandó bizonytalanság érzete csak növeli az önző hajlamokat s végeredményül igérkezik mindenek egymás elleni harcza: a készülő anarchia!

„Haladunk“, de lehet-e helyes a követett irány?!

Istenáldotta fenkölt elmék épp a legújabb korban csak úgy szórják magukból az emberiség boldogulását növelni annyira alkalmas csodálatos eszméket, találmányokat s mégis az előbeni nyugodt megelégedettség helyébe nöttön-nó a gond, a nyomor és a bűn. Haladtunk tehát, de tévesztett irányban, a merkantilizmus lidérczénye nyomán. Forduljunk tehát és térjünk a helyes utra!

Szervezzük a természetszerű gazdasági rendet!

Találjon oltalmat és termékenyítést egyaránt minden szükségyszerű és ilyképp hasznos tevékenység, hulljon pedig minden, ami élődi és tegyük teljesen lehetetlenné az álproduktivizmus burjánzását, hogy a tisztos szorgalom és tehetség foglalhassa el a ravasz és kiméletlen mesterkedők által bitorolt helyet.

Hiába azonban minden igyekvés, ha nem sikerül összefertetni az elharapódzott önzést az összérdekkel. A rideg önzés mostani s a valóvá váltandó altruisztikus eszmény majdani korszaka közt tatóngó űrt pedig áthidalhatjuk, — az értékesítő szövetkezeteknek gyakorlati érvényesítésével! Az átörökölt individualizmus igényei s a távol jövő követelményei ebben találkoznak összeütközés nélkül. A kellő szervezettel így lehet az egész gazdasági életet rázkódtatás nélkül természetszerűvé s a társadalom nyugodt, egészséges fejlődésének biztosítékává átfórnálni.

Ha biztos jutalmát lelheti majd minden becsületes munka és javul a munkásnak is a testi és erkölcsi jóléte, elveszti a „tulajdon“ is a némelyek szemében állítólag „provokáló“ jellegét. Ilyetén, a mindenek érdekét egyaránt szolgáló gazdasági rend segítségével, tartós tiszteletet biztosítunk a gazdasági élet modern váltakozásaiban is az egyém és tied veszélyezett fogalmának.

Csak az egész gazdasági életet betöltő szövetkezeti szervezet által a köz vérkeringésével állandó eleven kapcsolatba hozott individualizmus teremtheti meg a „gazdasági tényezők összhang“-ját.

Gazda.

Belföld.

Budapest, márcz. 4.

A parlamenti krízis, amely egy évnél hosszabb ideje húzódik, evvel új stádiumhoz jutott.

Elmondhatjuk, hogy tulajdonképpen már Széll Kálmán és Khuen-Héderváry gróf megpróbálták a romboló ellentállás leszerelését minden békés eszközzel. Am Tisza gróf azért nem nyult nyomban a harci fegyverekhez. Még ő is tett további kísérleteket a békés kibontakozás terén. Konok, észinte, hatalmas kísérleteket. Nem sikerültek. Az elvakult emberek minden békességtől irtóztak.

Nem következhetett hát egyéb, mint az ország érdekeinek erőteljes megvédése. Tisza gróf elég erőt és elszántságot érez lelkében, hogy hazája szolgáltatásban a frivolan odadobott keztyűt felvegye.

Ugy mondják, hogy szembe fogja találni magával az egész ellenzéket. Néppárt, disszidensek, Ugron-párt nyomban csatlakozni fognak a tizenket-tökhöz. Eltűnődünk a politika logikátlanságán. A néppárt, a disszidensek, a Kossuth-párt egyaránt elhitték az obstrukciót. Azt veszedelmesnek mondták sok-sokszónoklatba, maguk a fegyvert lerakták. Pasz-szive nézték, miként viaskodik a kormány az obstruk-czióval. Amig Tisza gróf taktikája abból állott, hogy szenvedély nélküli kitartással várta az észveszesztet harcz végét, a többi ellenzéki párt is várta a követ-kezendőket. Amikor azonban a kormány e taktika további helytelenségét belátva, más eszközökhöz nyul, az urak nyomban ott vannak azok oldalán, a kik minden bajuk okai és felidézői. Hol itt a logika? Ugy mondják, hogy a kormány harci eszközeit nem helyeslik. Hát tudnak ők maguk jobb eszközöket? Barsony keztyűvel az obstrukciós csoportot hiába czirogatnak; nem reagálnak ők sok egyébire sem.

Mindezek láttára az országnak gondolkodóba kell esnie az ellenzéki pártok politikáján. Hát mit óhajtanak a néppárt, disszidensek, Kossuth párt? Azt-e, hogy az obstrukció tovább folyon s ők maguk csak a látszatot mentsek meg azáltal, hogy abban részt nem vesznek? Avagy jobb célhoz inkább vezető eszközöket tudnak, mint Tisza gróf? Álljanak elő a panaceaival!

Ez a kérdés a legközelebbi napok egyik tartozandó kérdése.

A kormányra nézve pedig mindebből az a tanulság, hogy a harczot egyedül a szabadelvűpártra támaszkodva kell felvenni. Ennek a pártnak most e pillanatban, inkább mint valaha, magaslatán kell állania feladatának. Minden ettől függ. Egy harcz kimenetele mindig kétes, de a győzelem valószínűségét fokozza az egyetértés és az összetartás. Teljes elszántság és lelkielő hűján bele sem lehet fogni a szent háboruba, melyben az ország belső rendjét kell megvédelmezni tizenkét elvakult ember és segédcsapatai ellenében. Nincs kétségünk az iránt, hogy az összecsapások erősek lesznek. Talán erősebbek, mint a minők valaha a magyar parlamentben lezajlottak. Am a többség jó szándéka, igazán, országos érdekekért való küzdelme olyan tisztán, olyan világosan az ország és a közvélemény előtt exponálva rég nem volt, mint éppen e pillanatban, ez pedig fokozott erőt fog kölcsönözni a harczban a kormánynak és pártjának.

Az ország tekintete feszült érdeklődéssel irányul a dunaparti csillogó palota felé. A polgárok százazrei várják, nehezen várják azt a napot, amelyet az ország házában produktív munkával töltenek. Ezt a napot még nem egy vihar, nem egy ádáz küzdelem fogja megelőzni. Nem álltatjuk magunkat. Am erős a hitünk, hogy a vihart végre is a napfény fogja követni. Az a nap, amelyen a képviselőházban az első törvényjavaslatot megszavazták, örömnappja lesz az országnak és büszke, szép diadala Tisza Ist-vánnak és a szabadelvű pártnak. Győzelmet vívtak ki majdan e napon az ország számára.

Politikai jegyzetek.

Budapest. márcz. 4.

A delegátusok visszaérkeztek Bécsből, s a nemzet vágyakozva tekint a köznapok eseményei elé. Békesség lesz-e hát végre avagy folytatódik-e a céltalan háború? Az ellenzéknek kákán csomot kereső tagjai, akik mindenáron czivakodni akarnak, már jó előre lebecsülik a vívmányokat, s mint a duzzogó gyermek: már előre elhatározzák, hogy ők nem lesznek megelégedve.

E sorok írójának alkalmá volt ezekről a dolgokról beszélgetést folytatni egyik előkelő delegátusunkkal:

— Azt mondják, — szolt a delegátus — hogy a delegáció fontos eredményeket nem ért el Bécsben. Nekem és mondhatom, a legtöbb delegátusnak azonban nem ez a véleményünk. Sőt nem tagadjuk, hogy az idej delegáció eredményei igaz örömmel töltöttek el mindnyájunkat. Hogy melyek az eredmények, azt hiszem, azt szükségtelen itt külön-külön felsorolni. Hiszen azokat ma már mindenütt ismerik, ahol az utóbbi napok eseményeit figyelemmel kísérték. Csúpan azt akarom konstatálni, hogy a jóakaratot és a kézzel fogható eredményt mindenki láthatja, a ki látni akarja, s a ki igazi érdekeinket tartja szem előtt és nem az olyan politikát, amely csak akadékoskodik és mérhetetlen kárára van a nemzetnek!

*

A mozgósításról aggasztó és izgató hírek röpködnek a levegőben s ezekkel szemben megnyugtatólag hat az a nyilatkozat, melyet maga királyunk tett e fontos kérdés iránt érdeklődő delegátus előtt.

Szemere Miklós, mint a delegáció tagja a múlt héten audiencián volt Ő felségénél s a kihallgatáson abbéli aggodalmának adott kifejezést, hogy a Balkán viszonyok arra fogják kényszeríteni a Magyar-Osztrák monarchiát, hogy fegyveres kézzel teremtsen békét a forrongó elemek között. Királyunk a képviselőnek ezekkel a szavakkal felelt:

— Hála istennek, a helyzet már lényegesen javult s nem lesz szükség, hogy beleavatkozzunk a balkán ügyek elintézésébe.

*

Az obstruálók csapata hiába akarta a Kossuth-pártot is belevonni nemzetrontó munkájába. A terv nem sikerült, legelső sorban Kossuth Ferencz határozott vélekedése és hazafias szókimondása miatt. Kossuth Ferencz vélekedését vezető cikkelyben is megírta, a melyben azt vitatja, hogy ha a hatvanhetes alapon remélhetné a magyar állami önállóság felépítését, akkor a függetlenségieknek hazafias kötelessége volna letérni a negyvennyolczas alapról és hatvanhétre lépni. A kormány katonai programjában elismeri a haladást. Elítéli ezután az obstrukciót, mely a kormány támadását, bírálatát és ellenőrzését lehetetlenné teszi. Végül kijelenti, hogy nem kívánja az állam vérkeingését megállapítani, mert ebből gyógyíthatatlan betegség fejlődhet ki. — A Kossuth-párt zöme helyesli Kossuth Ferencz álláspontját és az obstrukció mielőbbi befejezését kívánja.

*

Harminczhatezer ember van Magyarországon az állam vasutak szolgálatában, mint kinevezett alkalmazott. Harminczhatezer olyan ember, aki nem csúpan hivatalos dolgot végez, nem csúpan az államnak egy vagyon részét, pénzbeli értékét kezeli, de a kinek kezébe a legfontosabb, pénzben ki nem fizethető érték: az utazók életbiztonsága van letéve. Ez a magyar államvasutak szolgálatában álló harminczhatezer ember a legterhebb, szinte emberfelettinek mondható munkát végzi, mikor éberem vigyáz arra az ezer meg ezer ember életére, éjjel-nappal, fagyban, hóban, koromsötétségben, aki rájuk bizza önmagát.

Most végre ez az imponáló testület is megmozdult, hogy magára irányítsa ugy a kormány, mint a társadalom figyelmét. Ahhoz amit kérnek, derekasan megszolgált, kiérdemelt joguk van, amint elismertük az állam ama többi alkalmazottjának hasonló jogát, aki Magyarországon ügyeit egyéb szolgálati ágakban mozditja elő becsületos munkájával.

A vasutasok mindenütt tömörültek és tartották nagy gyűlésüket, a melyben a szolgálati pragmatika életbe léptetését és a fizetés fel-emelésért sürgették.

Az egész országban megindított akció már is megtermé gyümölcsét, mert a félhivatalos jelentések szerint a vasutasok jogos kérelmeit mihamarabb teljesítik, ami nemcsak kívánatos, hanem méltányos is!

*

A Ház pihent, Egy teljes hónapi szünet után, kedden nyílt meg újból a képviselőház ülésének sora, melyen tulajdonképen semmi egyebet nem akartak elintézni, mint a szerdai ülés napirendjét. Hogy mégis volt valami egyéb is, azt Polonyi Gézának köszönhetjük, aki a Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterségének kérdését hozta szóba. Mindenáron a tavalyi vesztegetési ügyben tett bizottsági jelentést akarta napirendre tüzetni, a Ház azonban Tisza István gróf miniszterelnök felszólalása után magáévá tette Perczel Dezső képviselőházi elnök napirendi javaslatát. S így szerdán az ujonczmegajánlás további tárgyalása volt napirenden.

*

A politikai élet nagy és izgalmas napjainak előhírnöke és beköszöntője a tegnapi nap volt, am dőn Tisza István gróf ultimátumot intézett az obstruálókhoz az utolsó perczen felszólítva őket, hogy álljanak meg az örületnek ama útján, amelyre ráléptek, s amelylyel valószínűs tatárjárás zuditottak a közéletre; különben kénytelen lesz minden törvényes eszközt felhasználni az obstrukció összetiprására.

A miniszterelnök ultimátuma tehát elhangzott s ha nem lesz meg a kívánt eredménye, az esetben kétségtelen, hogy mozgalmas és viharos politikai események elé nézünk.

Beszélik, hogy Tisza gróf most már a taktikai térére lép. Hogy milyen módon, nem árulja el, de reméli, hogy ez uton el fogja fogadtatni a házszabály módosítást, még akkor is, ha az ellenzék ezt obstruálni próbálná. A miniszterelnök javaslatát a Ház holnapi ülésén nyújtja be. Ezt megelőzően ma este a szabad-elpárt konferenciát tart, a melyen Tisza István gróf részletesen megismerteti terveit a párttal.

*

A küzdelem fonala tehát elszakadt. Most következik a legélesebb fegyver alkalmazása. Jön egy kemény, zivataros harc, mely után — remélhetően — többé nem üti föl fejét a mindeneget letaposó parlamenti anarkia.

És ebben a nehéz küzdelemben az igazság és a nemzet velük tart.

A temetőkertek.

Székelyudvarhely, márcz. 5.

(r) Temetőkertjeink, nemcsak itt a városon, de megyeszerte elszomorító képet nyújtanak. Mondhatni teljesen elhagyatva a járó-kelők-, a gyermekek-, sőt, horribile dictu, akad község, ahol marhacsordának vannak kiszolgáltatva ugy a fák, mint a kövek, melyeket a kegyelet állított föl azoknak, akik talán mindenkéül kedvesebbek valának. Igazat adunk a közelebb nem érdeklődőknek, mert hiszen ez nem sétatér, vagy kirándulohely, amelyen minden évben valamit feltétlenül újítani keljen, mert ha az volna, hisszük, több figyelmet és gondot fordítának rá.

Sajnos, hogy valami nagyon a helyi két temetőkert sem képez kivételt. Jollehet mind a két temetőkertben fel van építve az őrház, a mely a reformátusokéban egyszersmind a szegények menhelye is; talán az egyház szigorú feladatává is teszi az illető őrnek az őrködést, de a melyet hogy mennyire nem tartanak be, szomoruan igazolja a nap mint nap előforduló sirkő csonkítások a tavaszi idősök beálltával a virágos fák rongálása s mindezt igen természetesen azok érezik a legfájdalmasabban, kiknek drága halottjaik nyugosszák ott örök álmukat.

— Ha a temetőben vagy, a templomban vagy, mondja egy nagy író. Nem hisszük, hogy valaki olyan erős fantáziával bírjon, hogy ezt elképzelje, mikor a megyebeli temetőkertek valamelyikébe belép.

A temetők kapuairól nem kívánunk megjegyzést tenni, csak az a kétségünk támad föl, hogy

valjon miért is vannak azok a záros kapuk felállítva, ha a temetőkert legalább is három oldalán éjjel-nappal szabad a közlekedés?

Csavargóknak és kóbor kutyáknak állandó tartózkodási helye lévén, ha kedveseink sirjánál kegyeletünket némileg akarjuk leróni, azt nem tehetjük; bekerített sirjainkról — a melyeket nagy költséggel és fáradsággal gondoznak — a virágokat tövestől, cserepestől ellopják, vagy a kutyák heverik le és kaparják szét, avagy a házi szárnyasok légiói legezik le, berondítva mindenfelé a helyet; sirkőveinket rongálják, azokból tanulogyermekek ásványgyűjteményeket szerelik föl; kora tavasszal pedig a városi reformátusok temetőjét mesterlegények játszótérül használják, a mi mindenesetre ellentétbe van a helyiség méltóságával s ugyancsak nem bizonyít a temetőnek templomi mivolta mellett.

És ez évek óta így van, ezekért senki sem felelős; mert a kinek kára esett, nem szaladt ahhoz a forumhoz, a mely bizonyára mindezekről tudomást szerezve, a temetőpáztort ezek gátlására a legszigorban utasította volna.

Tudomásunk szeriut igen sok temetőben a megfizetett sírhelyek árai szolgálnak arra, hogy a temetőkert rendben tartassék; azonban ha az nem volna elég a kiadásokra, szívesen fizetne a kiadásokra itt is, ott is mindenki, kinek halottja van évente 20 fillértől 2 koronáig, csak tudja azt, hogy halottja csendesen pihea és sirja nincsen brutális kezeknek és kutyák tanyájává kitéve.

A temetők rendezése és felügyeletének kérdése annyira meg van haladva, hogy azt tovább halogatni szinte lehetetlen. Rendezni a sírokat, a kerítést megrenováltatni, utakat kiszabni, sírhelyeket előre pontosan jegyzékbe megjelölni és megszámozni, rendes temetőt tartani és azt a felügyeletre nézve szigoruan utasítani, — ezek volnának egyelőre panaszaink röviden összefoglalva.

A temetőkeri tarthatatlan állapotok vármegyénk alispánjának sem kerülték el figyelmét, ki a megyebeli espereshez, mint most értesülünk, a múlt év őszén a következő megkeresést küldötte el:

A vármegyében tett utazásaim alkalmával ismételtlen tapasztaltam, hogy a felekezeti temetők külső rendezettsége, szépészeti tekintetek, s különösen azoknak kellő elkülönítése tekintetében a követelményeknek nem mindenütt felelnek meg. Így például igen sok helyen nincsenek azok megfelelően bekerítve, nincsenek a temető belterületén az egyes fő- és mellék utak kijelölve, fákkal szegélyezve, sírhelyek nincsenek a szükséges sorrendben kijelölve, — s ennek folytán a jelzett hiányok nem ritkán a halottak iránti kegyeletet, a temetők csendjét és zavartalanágát sértő eredményeket idéznek elő.

Felkérem ennél fogva Czimedet, miszerint ez irányban a tovább szükségesnek vélt intézkedéseket saját hatáskörében megteenni sziveskedjék. — Tájékozásul megjegyzem, hogy a mennyiben Földmívelésügyi Miniszter urhoz ez irányban feliratot intézni méltóztatnék, — melynek mielőbbi előterjesztésére épen most az őszi időszak a legkedvezőbb, — a temetők élősövényvel való bekerítésére és beültetésére szükséges csemeték a legnagyobb valószínűség szerint díjtalanul fognának a jövő év kora tavaszán Czimed rendelkezésére bocsátatni: magam részéről a közigazgatási hatóságok támogatató közreműködését már előzetesen is készséggel felajánlom.

Igy tehát a temetőkertek olcsó és gyors rendezésének maga a közigazgatás adja meg az eszközöket, s nincs okunk kételkedni, hogy az intézkedések ez előzékeny felhívás folytán meg is tétetnek és pedig lehető nyorsan, s a most beköszöntő tavasz alkalmul fog szolgálni, hogy az említett miserábilis állapotok orvosoltassanak. Hisz a temetőkertek azok a helyek, hol büszke sirkeresztek, gyepes sírhalmok és bedölt fejfák kiáltó bizonyosságai semmiségüknek és annak a felemelő tudatnak, hogy hatalomnak, gazdagságnak, dicsőségnek, fénynek csak ugy vége lesz egykor, mint a nyomornak, kinnak és szendédnek és amely helynek megbecsülésével, ápolásával magunkat tiszteljük meg, mivel ahoz társadalmunk nagy részét érdekek és szomorú emlékek fűzik és ahova előbb-utóbb a mostan élők is kerülnek.

A tűzoltóegylet ujjszervezése.

Székelyudvarhely, márcz. 4.

Tudomásunk szeriut az Önkéntes Tűzoltóegylet fennállásának immár a 25-ik évét éli és ha visszatekintünk ezen egyletek életében is számottevő időre, sajnálattal kell konstatáljuk, hogy az eltelt idő alatt az egylet nem emelkedett hivatásának azon magaslatára, melyet megalapításakor hozzáfűztek, nem nőtt.

tekintélyben, megbízhatóságban és ezt semmiesetre sem a vezetők terhére írjuk, hanem igenis a nagy-közönségére, amely a tűzoltóegyletet lekicsinyelte, működését állandó gunytárgyává tette, s amelytől maga az értelmiség ridegen elzárkózott.

Ha ez okozat előidézőjét keressük, legkiváltképpen ez utóbbi okban találjuk meg. A tűzoltóegylet, tisztelet a kevés kivételnek, nem intelligens elemből áll, attól azok a körök, melyek társadalmi állásuknál és intelligenciájuknál fogva a veszélyt mérlegelni, a veszedelemben cselekedni, intézkedni tudnának, feltűnő módon tartózkodnak, és az oltási munkát, miután leszurták a pár koronából álló váltásdíjat, teljesen a tűzoltókra bízzák. Hisz ha csak arra a tűzvészre is tekintünk vissza, mely a Bethlen-utcában a múlt hó folyamán történt, könnyen megállapíthatjuk, hogy az ezernél jóval nagyobb számú közönség csaknem összedugott kézzel nézte a megvesztett elem terjedését, mely háztetőről-háztetőre szökött át, s már-már feltartóztatlanok tetszett. Azonban egy néhány lelkes ifju akcióba lépése nyomában meghozta a sikert, a tűz terjedését legalább egyik irányban megakadályozta. Ha az az ezernyi ember mindenike csak egy-egy kártya vízzel sietett volna veszedelemben levő polgártársainak segítségére, úgy feláldozat árán lehetett volna kioltani. Nem tudjuk, a kényelemnek tudjuk-e be ezt az indolenciát, vagy a tűzoltó-intézmény iránti ellenszenvnek, de tény az, hogy az ott a maga valóságában szomorú látványt nyújtott.

Önkéntelen tolu minden egyes tűznél az ajkakra a kérdés: hol van a város derék polgársága? Hol van az az elem, mely nem is olyan régen, mint egy ember, egy gondolat sietett a veszély színe helyére, nem nézve jó barát vagy ellenség van-e veszedelemben, lankadatlan dolgozott saját élete veszélyeztetésével eladdig, míg a tűzet szét nem szedte? Kihalt az emberszeretet, elhidegültünk egymástól, vagy mi az oka ennek az indolenciának?

Ezen segíteni kell. A tűzoltóegyletnek ha megfizettük váltság-adónkat, még nem tettünk eleget polgártársainkkal szemben!

Restaurálni kell a tűzoltóegyletet, amikor ne tartsa restelni valónak az abba való belépést az intelligens elem és a polgárság.

Az egyleti viszonyok tarthatatlan voltát maga az egylet vezetősége is belátta, s ennek nyomán a múlt év őszén össze is ült egy anket, ahol annyira-mennyire az ügy meg lett vitatva, s az orvoslásnak mikéntje meg lett állapítva. Ennek eredménye volt azután az, hogy a város képviselőtestülete a tűzoltóegyletnek az eddiginél jóval magasabb árak mellett átengedte a személfuvarozást, az utcák, köztérek világítását és tisztítását, csak hogy az egyletet egy újabb és olyan jövedelemhez juttassa, amelyből az a feckondónek a helyszínére való gyors kiszállításához lovakat szerezzen be és állandó éjjeli őrseget tartson.

Sajnos ez az intézkedés sem járt, — ebben már tapasztalatunk van, — olyan eredménnyel, mely az egyletet önmagának visszaadja, amiben azután az elől felemlített ok: vagyis az értelmiség, a jobb polgárság a hibás, mely indolenciájával az egylet fejlődését lehetetlenné teszi. Az értelmesebb polgárságnak, az intelligenciának ilyen tartózkodása folytán az egyletbe, tisztelet a kevés kivételnek, csak az az elem kerül, amely a két korona váltásdíját nem tudja lefizetni, s hogy aztán a „K. T.“ betűtől szabaduljon, inkább beáll önkéntesen, s így megkapja az „Ö. T.“ karszallagot. Elképzelhető már most, hogy milyen nagy lelkesedés hatja át az ilyen formán önkéntessé lett tűzoltót, s mennyire igyekezik legelsőnek megjelenni a helyszínén és ott milyen nagy alaposággal végzi feladatát, és milyen készséggel engedelmeskedik parancsnokainak?

Ezért vált immár elengedhetelenné a tűzoltóegylet újjászervezése. Tudomásunk szerint a főparancsnoki állás jelenleg nincs betöltve. Erre az állásra egy mindenizében tevékeny, bátor és intelligens embert kell az egyletnek megválasztania, aki elég erős lesz és elég tekintéllyel bír arra, hogy az egyletbe lépésével az ifjuság nem fog vonakodni szintén beállani a közlegények sorába.

Itt tenni kell; nem szabad ezen valóban humanus egyletet további regligással lehetetlenné tenni. Ha az egylet megtalálta a megfelelő elnököt, tegye meg az intézkedéseket a taggyűjtés érdekében. Alakítsa a parancsnokság bizottságot, vonja be a társadalom minden osztályát, kösse a legrövidebb határidőhöz a taggyűjtés befejezését és ha ez megtörtént és a jelentkezők között ott fogja látni azokat,

akik garanciát nyújtanak arra, hogy az egylet szereplésével kudarcot egy izben se valljon, akkor indíton akciózt a városnak vízzel kellő mértékben való ellátása végett.

Ha pedig a taggyűjtés nem sikerül jól, oszlassa föl az egész egyletet, mert azt egy jó szervezettel talán még egyszer meglehet teremteni, de ha a jelen helyzet alaposan és gyorsan meg nem változik, úgy csak tengődés lesz egész élete, s továbbra is kísértani fognak a kicsinyeskedések, a rossz megjegyzések az egylet ténykedéseit illetőleg és bizony akkor valóban jobb lesz, ha az illetékes tényezők oda hatnak, hogy a katonaságunkat képezik ki a tűzoltásra. (r)

A Felsőleányiskola átalakítása.

Sz.-udvarhely, márcz. 5.

A helybeli áll. felsőleányiskola gondnoksága és tantestülete már régóta tapasztalja, hogy a két osztályu intézet tantervét a növendékek az idő rövidsége miatt sikeresen feldolgozni képtelenek s éppen ezért az iskola igazgatónöje már évekkal ezelőtt felvetette azt az eszmét, hogy az iskola polgári leányiskolává alakíttassék át.

Az első lépés a múlt év június havában meg is történt, amidőn a gondnokság felterjesztést intézett a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez, melyben hivatkozva a fenti indokra, valamint arra, hogy az intézet növendékeinek létszáma rohamosan emelkedik, kérte az intézetnek polgári leányiskolává leendő átalakítását.

Mint örvendetesen értesülünk, a kérés nem maradt eredménytelen, mert a miniszteriumban ismerik a két osztályu felsőleányiskolák tantervének keresztülvihetetlen voltát, s ez alapon az átalakítás kilátásba helyeztetett.

A miniszterium első sorban az intézet elhelyezése iránt érdeklődött, leiratot intézett a gondnoksághoz, hogy nyújtsa tájékoztatást az iránt, vajjon a város nem adna-e valami hozzájárulást az építéshez, vagy esetleg ingyen telket. Ez a leirat annak idején tárgyalatott is a városi képviselőtestület előtt, azonban tekintve, hogy a város tanügyi célokra már is erején felül áldozott, a képviselőtestület a létesítendő polgári leányiskola céljaira sem telket, sem hozzájárulást nem helyezett kilátásba.

Ennek következtében a miniszterium most már bérházban kívánja a négy osztályu polgári leányiskolát elhelyezni, s erre nézve a gondnokság javaslata már fel is terjesztetett.

A terv szerint a négy osztályu intézet a jelenlegi felsőleányiskola helyiségében nyernye elhelyezést az igazgatónö mostani lakásának igénybe vételével. A három utcai szobából 2 tanterem alakíttatnék s a mostani I-ső osztály tanterme és az igazgatói iroda lenne a III-ik és IV-ik osztály helyisége. Ezenkívül maradna még szertár, igazgatói iroda és előszoba is. Ilyenformán ha nem is tökéletesen, de a viszonyoknak eléggé megfelelően lenne a kérdés megoldva.

Az új iskola valószínűleg a jövő tanév elején nyílik meg, amidőn a jelenlegi tanteremeken kívül még két tanítónő kinevezése válik szükségessé.

Nemcsak városunk, hanem az egész vármegye közönsége s főképpen azon szülők fogják örömmel üdvözölni ezen fontos újítást, kik leányaikat tanítónő pályára szánták.

A mostani felsőleányiskolát végzett növendékek ugyanis a miniszterium által 1901-ben kiadott rendelet értelmében csak eredményes felvételi vizsga után voltak a tanítónőképző intézetekbe felvehetőek, míg a polgári leányiskola létesülése esetén az azt sikerrel végzett növendékeknek felvételi vizsgát tenniük nem kell s ez által meg lesznek kímélve a szülők és növendékek a gyakran ok nélküli fáradság és költségtől s a bizonytalanság izgalmaiktól. (—ts.)

Ujdonságok.

Székelyudvarhely, márcz. 6.

Személyi hír. Gróf *Májláth* Gusztáv Károly erdélyi kath. püspök folyó hó 4-ikén, a főgimn. ifjuság szentgyakorlatára, városunkba érkezett.

Nőegyleti fillérestély. Szépen sikerült fillérestéllyel zárta be a Nőegylet ez évi fillérestélyeinek sorozatát f. hó 2-án. E fillért a *Daróczy* nővérek rendezték. Csinos műsort állítottak össze, melynek minden pontja kiválóan sikerült. *Dózsa* Sárika Váradí Antal: „Örökkévalóság“ cz. hatásos költeményét adta elő. A nehéz költemény minden részletét a legszebb eredménnyel juttatta érvényre. *Jánosy*

Iluska magyar népdalokban mutatta be kellemes hangját. Énekét a közönség zajos tetszésére többször megújraza. *Fankovich* L. népdalokat czimbalmazott. *Nagy* Elemér a közönség állandó derűtsége között panaszkodott a divat óriási tulkapásai ellen. A következő fillérek elmaradnak, mert — amint értesítenek — a Nőegylet márczius végén műkedvelői előadást rendez. Három egy felvonásos darab kerül előadásra. A szerepek a legjobb műkedvelők kezeiben vannak, s a darabok is oly pompásan vannak összeválasztva, hogy eme előadás előreláthatólag kellemes perczeket fog a közönségnek szerezni.

Emléket az agyagfalvi réten! A székelyemlék-alap javára febr. 28-án egy iparos összejövetelen pohárköszöntőkkel: „Én tettem bé a garast“ befolyt 4 koronát vettem át *Nagy* János cipész mester ural. Ezt hozzáadva a már befolyt 5227 kor. 04 fillérhez, az alap összege tesz 5231 kor. 04 fillért, fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferenczy* János végrh. b. pénztárnok.

Mihálovits Béla halála. A tavasz, az életet lehelő szép tavasz keretébe úgy nem illeszkedik be *Mihálovits* Bélának, ennek a fiatal, ambiciózus munkás embernek halála. Mintha csak tegnap lett volna — itt járt közöttünk, tetterővel, munkás kézzel alkotott, s ma már ime koszorut teszünk sirhalmára... Alig három éve, hogy ide került közénk, s e rövid idő elég volt arra, hogy mindenki szeretetét, becsülését kinyerje magának, nem csak a kollegákét, hanem a miénket, a nagyközönségét, mely tanuja volt annak a lelkesedésnek, lankadatlan idealizmusnak, melylyel *Mihálovits* Béla főgimn. tanár hivatását végzé. A nyilvánosság előtt is munkálkodott, hisz nem régebben jelent meg itt egy könyve, még sem kereste soha az elismerést a nyilvánosságnál, a közvéleményben. Dicsekszünk vele: alkalmunk volt megismerni az ő egyéniségét egészen és úgy ismertük meg, hogy a kiváló kötelességérzet határtalan szerénységgel párosult benne; a munkában és annak eredményeiben kereste és találta fáradozásainak jutalmát...

Mihálovits Béla 1875-ben született Szegeden. Iskoláit ugyanott s Kecskeméten végezte. Belépett a kegyes tanítórendbe, de mikor látta, hogy a papi pályához nincs igazi hivatása, mint egyetemi hallgató kilépett a rendből. Kolozsvárt órákat vállalt a keresk. iskolánál, mint kitűnő gyorsírót is mindenfelé alkalmazták: így kereste meg kenyerét. Majd mikor 1898-ban tanári oklevelet szerzett, megnősült, bejárta a művelt nyugat nagyobb városait, aztán ismerni vágyó lelke ösztökélését követve, nevelői állást vállalt teheráni követünkél *Eperjessy* Gézánál. Bejárta Perzsiát néprajzi adatokat gyűjtve; tanulmányozta a perzsa nevelésügyet s erről később külön kötetben számolt be. Két évet töltött Perzsiában, ahol a sah a perzsa tudomány és művészetek I. o. aranyrendjét adományozta neki, majd zalaegerszegi áll. főgimn. tanár lett. 1900. őszén került Székelyudvarhelyre s azóta itt működött. A múlt tavasszal kezdett betegkedni; turbekulózis gyötörte s most december végén dőlt ágyba, s két hónapi betegkedés után, ime, a halál megváltotta szenvedéseitől, özvegyen hagyván nejét, született *Korb* Arankát, árván két kis fiu gyermekeit, betölthetetlen őr hagyott barátainak szívében, akik ő hozzá igaz nemes vonzalommal ragaszkodtak.

Temetése e hó 1-én történt meg nagy díszszel és óriási részvét mellett. A ravatal a *Báthori*-utcai lakásán volt felállítva, melyet a koszorúk özöne borított be. Az egyházi szertartás három órakor vette kezdetét, melyet *Jung-Cseke* Lajos apát-plebános celebrált nagy segédlettel. A gimn. ifjuság dalárdájának megható gyászéneke után a koporsót a gyászkocsira tették, mely után megindult a beláthatatlan hosszú menet, melyben az összes hivatalok, intézetek tanárai és ifjuságai is résztvettek. A gyászmenetet a gimn. épülete előtt az intézeti ifjusági zenekara gyászdallal fogadta, s ennek akkordjai mellett ért fel a megboldogult a temetőbe. A sirnál az egyházi szertartás után *Szemlér* Ferencz a következő megható beszéddel vett búcsút a derék kollegától, az igaz baráttól:

Mikor bérceinkről tűnni kezd a hó s galyakon, bokrokban itt-ott már rügyezni kezd az új tavasznak, az új életnek virulása: akkor jövünk el temetni téged férőkorod tavaszában, elhunyt jó barátunk, szeretet társunk: *Mihálovits* Béla. Egy-két percz, s honszerető lelkednek kihált porhüvelyét az édes hazai földnek ölelő karjai fogják al-dólag betakarni. De én megállítalak még néhány pillanatra, mert elakarom mondani, hogy keveset etél és sokat szenvedél. Az az aránylag rövid pálya, amelyet bölcsődtől eddig a rideg sirtódörög megfutottal, nem a kényelmes jólét virágos mezein, hanem a nehéz nélkülözések s férfias küzdelések sziklagatjain vezetett keresztül. Ezen a rögös uton

haladtál te előre soha nem lankadó kitartással, Istenbe vetett erős bizalommal, hogy megszerezhesd mindama kincseket, a mik egy egész embernek, egy hivatásos tanárnak a becsületes, hasznos élethez szükségesek. Mikor aztán hosszú küzdelmeid után célhoz jutottál, kitértél nemes lelkednek, alapos tudásodnak gazdag tartalmát s verejtékkel szerzett kincseidnek legjavát pazar kézzel nyújtottad a gondjaidra bízott ifjuságnak. Mert amit életedben szerényen, de határozottan mindig visszautasítottál, kihílt tetemed előtt szomorú büszkeséggel hirdetjük, hogy ritka jellem, egész ember s hivatásod magaslatán álló jeles tanár voltál. Nemcsak a főgimnázium, magasabb, tudományosabb intézetek katedráján is derekasan helyt álltál volna s a magyar tanügyre, de különösen az erdélyi magy. kath. tanügyre nézve pótolhatatlan veszteség a te korai elmúlásod. Mennyi nagy, mennyi szép terved volt? Munkára termett agyad, szeretetre berendezett szived, mennyi nemes eszmét akart még valóra váltani. Magyarságodnak, katolikus meggyőződésednek csak ezután akartál s tudtál volna igazán nagy-szerű emléket állítani. De hát az élet és halál ura másként rendelkezett. Magához hívott, mielőtt még férfias munkád-
nak értékes gyümölcseit élvezhetted volna... És mi mégsem panaszkodunk. Katolikus érzésünkkel, ker. kath. hitünk megdönthetetlen igazságaira s az Ur Jézusnak csatlakozó igéreteire támaszkodva tekintünk sírod mélységébe. Nem a megsemmisülésnek, az elmúlásnak rideg ürege, hanem a boldog örök feltámadásnak isteni jelképe az Azé a feltámadás, melyet azoknak ígér az Ur, akik őt szeretik és megvallják az emberek előtt.

Nemes tetteiddel, férfias küzdelmeiddel, példaadó ker. kath. életteddel, vallásos emberhez méltó szép haláloddal te csakugyan megvallottad az Ur Jézust az emberek előtt. Jó harcot harcoltál; pályádat megfutottad; hitedet megtartottad; vár reád az örök boldogságnak koronája. „Jó és hív szolga voltál — kiálthatja feléd méltán az Ur — mert híven sáfarkodtál azokkal a talentumokkal, amiket a haza, a társadalom, az egyház s az ifjuság hasznos szolgálatában gondjaidra bízott. Jöjj hát hív szolga s menj be Uradnak örömeibe! S a míg az Ur Jézus szeretettel öleli magához sokat küzdött, sokat szenvedett lelkédet, ép oly szeretettel fogadja gondjaidra mindazokat, akiket szeretettél, akikért fáradtál s akiket árván ide lenn hagytaál.

Megáldja és sohasem hagyja el az Ur azokat, akik őt szeretik s benne bízhatnak! Ez az erős hit, az Ur szavaiban való az a soha nem lankadó bizalom fogja őket vigasztalni, áldani és boldogítani.

Most pedig koporsó szállj le tregedbe. Amannak nemes emlékét, akinek törekény testét öledbe zárod, híven fogjuk őrizni mindhalálig!

Mihálovits Béla, szeretett társunk, édes jó barátunk! társaid, tanítványaid, jó barátaid nevében s a biztosan hitt örök viszontlátásnak vigasztaló reményében — Isten veled!

Ezután a sirba bocsátották a koporsót, s a hideg föld magába zárta sok törekvésnek, nagy akaratnak és derék munkának emberét. Lelke üdvéért a szentmise áldozatot 2-ikán reggel tartották meg a plebánia templomban.

Mihálovits Bélának a neve az irodalomban is ismert volt. Perzsiából hazajövet egy könyvben írta meg a perzsa nevelésügyet; csak nemrégiben jelent meg egy tankönyve, melyet a gimnáziumokban használnak is, míg a múlt év folyamán e lap nyomdája adta ki „Egy év Perzsiában“ című ethnographiai élénk tollal megírt művét, melynek befejezésekképpen a múlt év őszén bocsátotta ki ugyancsak lapunk nyomdája, „Karavánnal Perzsián keresztül“ cz. munkájára az előfizetési felhívást. Sajos a műre nem jelentkeztek oly számban előfizetők, mint azt remélni lehetett volna, s így a kiadása függőben maradt. Ugy hisszük, ha az ügyet az elhunyt barátai kezükbe vennék, s a mű kiadását lehetővé tennék, a kiváló tanárnak maradandó síremléket emelnének.

Pro domo. A „Sz.-Udv.“ című ujságot a szemétdombra nem követhetjük; irányunkban szórt kvalifikálhatatlan és minden éperkölcös emberben undort keltő rágalmozásait válasz nélkül hagyjuk: ezt parancsolja józólésunk és olvasó közönségünk tisztelése. Hogy azonban ezen újabb, tisztességes társaságban ismeretlen hangu förmérvényeért — mellyel megerősítette az ujságok disztigálására tett mult-kori megjegyzésünk jogos voltát — ne csak a józólésú közönségtől vegye el ítéletét, — tekintve a helyet, ahonnan a rágalmozás jött, — megtettük a bíróságnál a bűnvádi feljelentést.

Tűzvész városunkban. Könnyen végzetessé válható tűz ütött ki 2-ikára virradólag a Vár-utca felső felén. A tűz, mely gondatlanságból, egy részeg szolga égő pipájából, került ki, két házat és melléképületeit hamvasztotta el. A veszedelmet növelte, hogy ugyanakkor óriási szélvihar dühöngött, amely azonban, szerencse a szerencsétlenségben, nem a szomszéd zsindelyfedelű házak felé hajtotta a lángnyelveket, hanem az égő épületek mögött levő kertekre, s így a tüzet éppen maga a szél lokalizálta, noha ebben a szomszédok kitartó munkája is közreműködött. Sajnos, hogy a víz hiánya most is kísértett, s a közelben levő egy utczai kut mi vizet sem adott. A kár mintegy 2 ezer koronára tehető, melyből azonban mi sem volt biztosítva. Itt említjük meg, hogy 1-én éjjel a Malom-utczában is volt tűz, azonban, mielőtt az nagyobb arányokat ölthetett volna, maguk a háziak kioltották. A tűz csak egy fedelet hamvasztott el.

Országos vásár. Székelyudvarhely városban f. hó 6-án és 7-ikén, azaz ma és holnap, hétfőn, országos marhavásár, 8. és 9-ikén pedig kirakó vásár lesz. Mint értesítenek különösen élénk forgalmu marhavásárra van kilátás, amire nem csak a nagykeres-

kedők érdeklődése, hanem az állatzárlat felszabadulása is, — melyet a legutóbb tartott vásárokon nélkülözünk, — következtetni enged.

Polgári filarérestély. A polgári önképző egyesület 29-ikén tartott filarérestélye a hozzáfűzött várakozásnak megfelelőleg folyt le. A közönség a termet zsúfolásig megtöltötte és szereplők valamennyiének bőven juttatott az elismerésből. Ez estén két egy felvonásos szindarabot adtak elő a műkedvelők, u. m.: „Lepjük meg őket“ és „A villám“ vigjátékokat. A szereplő hölgyek: *Bartók Anna, Hermann Helén, Ráduly Irma és Mészáros Róza*, valamint a férfiak: *Mészáros Zoltán, ifj. Szemerjai Károly, Sándor Ferencz, Wallinger István és Ládai Károly* mind kifogástalanul állták meg helyüket és feleltek meg nem kicsiny feladatuknak. Természetesen a főérdem most is *Fischer Ferencz* r. b. elnöke, aki fáradhatatlan buzgalommal tanította be a darabot és rendezte az előadást. Az estély, melyet kedélyes táncmulatság zárt be, 150 korona bruttó bevételt hozott. Az estély rendezői *Tamás Erzs, Májor Margit, Novák János és Nagy József* voltak. — Holnap hétfőn nem lesz filarérestély, míg ez évadban a legutolsó estélyt 14-ikén tartják meg.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 8-án d. e. 10 órakor a vármegye-ház kistermében tartja meg közgyűlését. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Az 1904-ik évi költségvetés megállapítása. 5. Az elnökséghez a közgyűlést négy nappal megelőzőleg benyújtott indítványok és kérvények tárgyalása. A gyűlést megelőzőleg, 9 órakor, választmányi ülés lesz.

A biblia ünnepe. Azok a keresztén vallásfelekezetek, melyek vallásuknak alapjául a bibliát tekintik: márczius 6-án az egész föld kerekéségén hálaadó istentiszteletet tartanak. E napon van ugyanis száz éve, hogy Londonban megalakult a „Brit- és Külföldi Bibliaterjesztő Társaság“, mely azóta 370 élő nyelvre fordította le a bibliát és terjesztette el azon népek között. A helybeli ref. egyházban, mint értesítenek, e napon d. e. 10 órakor lesz az ünnepélyes istentisztelet, melyen imát *Demes Ferencz* s. pap, egyházi beszédet *Vajda Ferencz* rendes pap tart.

A székelykeresztúri unitárius gymnasium tanuló ifjusága február 27-én, szombaton este, a gymnasium nagytermében, a tanulmányi kirándulás költségeinek fedezésére, énekléssel és szavatokkal egybekötött színi-előadást rendezett, melynek tiszta jövedelme 74 korona. Felülfizettek: *Dr. Jankovich Pál* és családja 4 kor., *Gombos Sámuelné, Pap Mózes, Dr. Szolga Ferencz* 1-20—1-20 k., *Veress Ernő* II. oszt. tanuló 50 fl., *Jakabházi Gáspár, Mántó György* 40—40 fl., *Gombos Rózsika, Raffaj Dániel, Gálfalvi Sámuel, Jakabházi Gáspár* III. oszt. tanuló 20 f. és *Sándor Mihály* 10 fillért. Fogadják a nemes szívű adományozók e helyen is a tanuló ifjuság hálás köszönetét.

Az iparosok Szabad lyceumán Sz. Szakáts Péter iparkamarai titkár tartott a mult vasárnap délután az iparosságot igen közérő érdeklő dologról: „Az ipartestülettől“ tanulságos előadást. Mintegy 300 hallgató jelenlétében ismertette az iparosok vagyoni viszonyait a multban, biztos megélhetési támogatójukat, segítőjüket, a *cséh*-rendszert, szót a haladás és fejlődés következtében az *iparszabadságot* megteremtő és az ezen rendszert végkép megszüntető 1884. XVII. t.-cz. megalkotásának előzményeiről, nemkülönböztetve élénk színnel ecsetelte következményeit is, az iparosság egyenkénti tönkremenésének igazi okát. Szólt a szabad ipar védszárnya alatt kifejlődött olcsósági versenyről, melynek aztán természetes eredménye, hogy sem jó, sem tartós ipari készítményhez nem, vagy csak igen ritkán juthat a vevő közönség. Ezen egészségtelen verseny korlátozására, valamint az iparosság összes ipari közigazgatási ügyeinek, nevezetesen a tanoncok szerződésének, nevelésének, felszabadításának, a segédek és mesterek között felmerülő mindennemű érdekkülönbözetek kiegyenlítésének elsőrendű tényezője a törvény által megadott *ipartestületi* intézmény. Ezen ipartestületet ismerteti előadó részleteiben, s előadása befejezésekképpen pedig buzdítja, lelkesíti a hallgatóságot ezen üdvös intézménynek, az ipartestületnek városunkban való megalakítására. *Koronkai Ferencz* és *Szántó Ferencz* énekeltek ezután igen szép énekszámot, melynek végeztével *Solymossy Endre* biz. elnök mondott köszönetet Szakáts előadónak minden pontjában érdekes és tanulságos előadásáért, s egyszersmind be-rekesztette a jelen ciklusra tervezett előadások sorozatát is, azzal a hó óhajással, vajha jövőben is

ilyen szépen sikerülnének ezen hasznos előadások. Adja Isten! Befejezésekképpen a Szózatot énekelte el a lelkes hallgatóság. Este *Szakáts Péter* tiszteletére társas vacsorára *Sándor István* jóbiru vendéglőjébe jött össze, mintegy 60 iparos, előadó és rendező bizottsággal együtt, sok hasznos és üdvös dolognak dolognak adva kifejezést a fehér asztal mellett is.

A munka jutalma. A „budapesti székelyegyesület“ az Ács Károly-féle alapítványból a keresztúri járás két önzetlen, igaz becsületességgel teljesített, kitartó munkássát elismerése jeléül diszoklevéllel és 40 korona jutalommal tüntette ki. Az egyik jutalmazott idős *Tekeres István* etédi lakos, ki *Bekő Ferencz* etédi gazdánál 25 évig szolgált odaadó hűséggel, igaz székely becsülettel; a másik *Berkes Póli*, ki Székelykeresztúron *Br. Gamera Gusztávnál* 23 éven át végezte szakácsnői tisztét. Mindkettőnek a diszoklevelet és a pénzbeli jutalmat a járás érdemes főszolgabírája, *Gálffy Kálmán* adta át ünnepélyesen az egybegyűlt nagyszámu közönség előtt. Lelkes, határozatos és tartalmas beszédeiben hangzottatta a sikerdus munkásságnak a mindennel kibékítő, fölemelő, kölcsönös méltánylást és becsülést biztosító fontosságát és jóleső örömet. Szívének-lelkének igaz melegevel és lelkesedésével kérte a hallgató közönséget, méltányolja azt a verejtéket, melyet a fáradó, törtető, nagy idők kitartó munkásai ontanak, enyhítsék azt a gondot, melynek árnya keblükben borong, s lelkük szeretetével töröljék le azt a hulló könnyeket, melyeket a hosszas munkában a szenvedés sajtol ki belőlük, mert az igaz, becsületes munkának magva csak úgy fogan meg, csirázik ki, hajt virágot, s érlel gyümölcsöt. Legyenek ezek a jutalmak és szép szavak mindnyájunk küzdelmeiben a munkakedvnek és kötelességérzetnek állandó ébresztői és erősítői.

Szent Antal-estély. Folyó hó 6-án vasárnap este fél 8 órakor a róm. kath. gimnázium dísztermében Szent Antal-estély lesz a következő műsorral: 1. Ének Szent Antalhoz, éneklé az ifjuság. 2. „Rákóczy“ Váradytól, szavalja *Lányi Rózsika*. 3. „Oh légy áldva“ Hervétől, éneklé *Jánosy Iluska*, zongorán kíséri *Kertész Albertné*. 4. Szabad előadás, tartja *Embery Árpád*, főgimn. tanár. 5. *Szemlér Ferencz* főgimn. tanár költeményeiből szemelvényeket olvas fel. 6. Zongorán játszik *Dr. Solymossy Lajosné*. 7. „Isten báránya“ éneklé a férfi kar. 8. „Imádkozom“ szavalja *Szemlér Károly* IV. o. t. 9. Ének „a kereszt-fához megyek“. Az estélyt *Décsi Balászné, Daróczy Juliska* és *Bálint Veronika* rendezik.

Tanáregyesületi közgyűlés. Mint megírtuk az Országos Tanáregyesület ez évi nagygyűlését városunkban tartja meg. E végett a helyi Tanári-kör a város társadalmát m. hó 28-ikára értekezletre hívta meg, hogy a fogadás, elszállásolás mikéntjét egyetértve állapítsák meg. Az értekezlet a főreáliskola tanácskozási termében folyt le. *Dr. Solymossy Lajos* elnök üdvözölte a megjelenteket, majd *Noss Gusztáv* titkár előadta a nagygyűlés tervezetét. E szerint a vendégek Segesvárra f. évi július 2-án d. e. fél 11 órakor érkeznek meg. Ott megtekintik a Petőfi szobrát és hazafias ünnepélyt rögtönöznek. Segesvárt megebédelve átrándulnak Fehéregyházára, ahol Petőfi sirja ugyancsak ily rögtönözött ünnepély színhelye lesz. Ide előreláthatólag külön vonaton érkeznek meg d. u. 5—6 óra közt. Az állomáson a polgármester fogja az érkezőket a város nevében fogadni. Este ismerkedési estély lesz. Július 3-án vasárnapon délelőtt választmányi ülés, ezt követőleg közgyűlés. A közgyűlés alkalmával üdvözlés az alispán részéről a vármegye nevében. Délután 1 órakor közebed a város intelligenciájának remélhető részvételével. Este nagyszabásu hangverseny, melynek keretében esetleg egy székely lakodalom lesz bemutatva vagy más efféle, mely a székelység életmódjára és szokásaira nézve jellemző. Július 4-én reggel 9-ig a város megtekintése, azután folytatása a közgyűlésnek. 1 órakor közebed. Délután kirándulás a Homoród-füldőbe és Szentkeresztbányára. Július 5-én három rendbeli kirándulás külön-külön csoportokban még pedig *Parajdra, H.-Almásra* és *Tasnádra*. A tervezet tudomásul vétele után, az értekezlet a következő bizottságokat alakította meg. — I. Nagy bizottság a város intelligens köreinek bevonásával. — II. Szűkebbkörű bizottságok, nevezetesen: a) intéző bizottság a teendők szellemi részének elintézésére, b) vigalmi bizottság, c) bankettet rendező, d) kirándulást rendező, e) fogadó és elszállásoló bizottság. Annak elhatározása után, hogy az egyes bizottságokba beválasztott tagokat az elnökség a részvétel felől megkérdezi, az értekezlet véget ért.

Benedek Elek könyve. Singer és Wolfner cég kiadásában megjelenő Színes könyvek sorozatában a legutóbbi számot Benedek Elek elbeszélései foglalják le, melyet Szülőföldem címmel foglalt össze. Benedek Elek elbeszélései, ezek a zamatos magyarsággal megírt apró történetek, melyeknek mindenik sorából a szülőföld iránt érzett rajongó szeretet árad ki, ismeretese az olvasó közönség előtt, s így annak behatóbb ismertetése alól felmentve érezzük magunkat. A mintegy 20 lebilincselő szép elbeszélést magába foglaló csinos kiállítású könyv ára 2 kor. és megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján is.

Közönség köréből.

„A kereszturi gimnázium“ cikkhez.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Teljes tisztelettel kérem, szíveskedjék alábbi soraimnak helyet adni.

Köztudomású dolog, hogy Becse lapjának ez évi 8 ik számában „kereszturi gimnázium“ cz. alatt egy cikket írtam, melyben kifejezést adtam annak a nézetemnek, hogy a vallásos és hazafias érdekek összehangzatos ápolása szempontjából, itt e helyen, ennek az intézetnek haladása, fölvirágzása, a már annyit hangoztatott székelykérdésnek, székelymentésnek egyik legigazságosabb ügye, mely gyors megvalósítást vár és igényel. Ráműtöttem a múlt nehézségeire és küzdelmeire, s ezzel kapcsolatban egy szebb jövőnek, egy nagyobb arányú fejlődésnek reményében zászlómat meghajtottam a közélet egyik hasznos, ügybuzgó és tevékeny embere előtt, kinek szívéhez közel állunk, kinek lelke igaz melegét ismerjük, kinek egyéni sok szép hajlmai nap-nap után fejlesztik keblünkben a kozbecsülés, bizalom és szeretet érzetét. Hangoztattam a közélet érdekében a felekezeti és társadalmi összetartás üdvös voltát, s mindnyájunknak érzelmeiben, törekvésekben való összeforrását és egyesülését. Említést tettem unitárius szempontból önhibákból származó tévesszítéstről, mert lelkelem érzélem-világának rózsás kódén át dicsőnek láttam a multat, köztiszteltnek azt a társadalmi sokoldalú tevékenységet, kozbecsültnak azt a széles szerepkört, melynek emberei valának.

De soraim között minden czélzásnak, minden utógondolatnak háttérbe helyezésével, s még a látogatást is kerülve annak, hogy a haza javát czélzó, egységes munkásságunkat veszélyeztető vallási vitát kezdeményezzek, s teljes tudatában annak, hogy a társadalmi előkelőbb állásokat betöltő vallás különbség nélkül csakis kiváló egyéniségek vannak hivatva, — említést tettem a kereszturi tanítóképző intézetnél a multa vonatkozólag unitárius túlsúlyról.

Ezért nyomban „vallási türelmetlenséggel és izgatással“ meggyanusítottak, miért szükségesnek látom e helyen felfogásomat az igazságnak megtelelően kimagyarázni. De előre bocsátom, hogy tekintettel a nagy közönség józülésére, művelt emberhez illő hangon szólok, mert én a hírlapot olyan megbecsülendő hivatást teljesítő, magas erkölcsi értékkel bíró tiszta forrásnak tekintem, hol megfürödhetik a lelki tisztaság, s melynek mentnek kell lenni a közérdek leple alatt összehordott minden szellemi durvaságoktól.

Beszélnék különben az alábbi tények. Kozma Ferenc és Borbély Sámuel igazgatósága alatt a kereszturi tanítóképző intézetnél a következő unitárius tanárok működtek: Bedő Dénes rendes, Bartha Dénes segédtanár, Kozma Imre gyakorló iskolai tanító. S ha tekintetbe vesszük, hogy mindkét igazgató unitárius vallású ember volt, kiknek, mint igazgatóknak szavok, véleményük az intézet vezetésében irányt szabott, a gondolatoknak szárnyakat adott, s egyéni eredményes munkásságuk lelkesített, buzdított — s ha ide számítjuk még nevelésügyünk vezetőjét, a nyugalomba vonult érdemes tanfelügyelőnk, továbbá Sándor János unitárius gymnasiumi igazgató tanárt, mint a képezdei igazgató-tanácsnak alelnökét, Dr. Jankovich Pál unitárius gymnasiumi felügyelő-gondnokot, mint egészség-tanárt és az unitárius lelkész-hitoktatót, s ha meggondoljuk, hogy a képezdei születésű itt e helyen főképp az unitáriusok tették lehetővé (lásd a képezde 25 éves történetének az intézet keletkezéséről szóló fejezetét), — akkor azt hiszem egy négy osztályú intézetnél ez a tekintélyes szám a mi szempontunkból túlsúly volt, annál is inkább, mivel most az intézetnek nincs egyetlen unitárius vallású tanára, kit a vallás és közoktatásügyi miniszter nevezett volna ki, holott ehhez a méltányosság alapján talán jogunk is lehetne, mert a képezdei tanuló ifjuság 36% unitárius, 46% református vallású és csak körülbelül 10—15% rom. katolikus. Ne essék tehát zokon, ha szívünk érzelmeink saját kezünk által ejtett sebnak sajtása miatt olykor fölajdulunk.

Végül pedig az én soraimra válaszoló, illetékes „igazmondó“ urnak fölösleges jóakaratu tanácsait és hazafiai kioktatását el nem fogadhatom, mert jóllehet, hogy az én nevem nem a modern kor könnyen szereshető, hangzatos neve, de egy ősrégi, székely-nemesi családnak több évszázados öröksége, mely már ennél fogva ia önzetlen hazafiai érzésemnek biztos alapját képezheti. Különben is a haza boldogulására törekvő sikeres munkálkodásban egy lépéssel sem fogok hátrább maradni, mint az „igazmondó“ ur.

Most már mindenki tisztán láthatja, hogy megjegyzéseik és állításaik azoknak állanak hadilábon az igazsággal, kik erővel kicsinyeskedni, okvetlenkedni akarnak, kákán csomót keresnek s mások szerény, becsületes szándékát félremagyarázzák csak azért, hogy a szenzáció hajhászatnak ezáltal nagy mesterei lehessenek.

Székelykeresztur, 1904. márczius 4-én.

Dr. Szolga Ferencz.

Közgazdaság.

— Bikakiállítás és vásár. —

Székelyudvarhely, márcz. 5.

Vármegyénk gazdasági egyesületének legrégebb, legéletrevalóbb alkotása a Székelykereszturt évenként tartani szokott bikakiállítás és vásár, ez évben is szép eredményeket tüntetett fel úgy a kiállított állatok mennyisége, mint azok minősége tekintetében, bár az előző évben felvezetett bikák számát nem érte el, azért, még mindig nagyobb volt a kínálat mint a kereslet és sok szép állat került vissza gazdájához. Sajnos kisgazdák kezéből mérsáros kezébe is, a mi az illetőnek kész veszteség, mert egy bika két évi tartása legalább 50%-al többbe kerül, mint a mennyit a mérsáros fizet érte; azért helyesebben tennék kisgazdáink, ha azt a figyelmet, a mit bika-nevelésnek áldoznak, a tehén anyag megfelelőbb ápolására fordítanák.

A nagy tenyésztők általában szép és kiegyenlített állatokat mutattak be, szép árakat is értek el. Lövéte község 1200 kor.-val vett egyett Br. Rottenthaltól, de 1600 kora is adtak egy darabért.

A nagy tenyésztők közül az erdélyi magyar marha elsőrendű tenyésztője Sperker Ferencz, Somogyi Albert, Orosz Lajos, Dr. Gyarmathy Dezső, Ugron Zoltán, Máthé Pál, Bárczay Gyula, Subin József állítottak ki szebbnél szebb állatokat.

Az első díjat az O. M. G. E. tiszteletdíját, a liba tömést ábrázoló ezüstsobrocskát Sperker Ferencz, Gyilkos nevű bikája nyerte, a második díj 150 kor. Br. Rottenthal Henrik Szultánjának jutott. 100 kor. kapott Somogyi Albert Bankárja, 50—50 kor. Orosz Lajos, Madár, Bárczay Gyula Kárem és Ugron Zoltán Rigója, míg Dr. Gyarmathy Dezső és Máthé Pál bikái elismerő oklevelet nyertek.

A kis tenyésztők közül 80 kora. héjasfalvi Fodor Mózes, 60 kora. fiatfalvi Varró Lajos, 50 kora. fiatfalvi Nagy Mihály, 40 kora. Szt-ábrahám Bobó János, 30 kora. küsmödi Deák Gergely és 20 kora. szenterzsébeti Ambrus Bálint bikája nyert.

A gazdasági egyesület decz. közgyűlésén lett hangoztatva, hogy a kisgazda reá fizet a bika-nevelésre, lehetőleg az üsző tenyésztésre kell lelkesíteni, ezért lett a díjak fele már ez évben a borjas tehének és üszők díjazására fordítva. Remélhető, hogy ez eljárás pár év alatt szép eredményt fog az üsző nevelés terén felmutathatni.

Az összes díjak kisgazdák borjas tehenei és 2—3 éves üszői részére tüzetek ki és osztattak el.

A borjas tehének csoportjában díjakat nyertek: 100 kor. Bartha Mózes Ujszékelyről, 80 kor. Gálfalvi János Gyagyból, 60 kor. Farkas Ferencz Magyarandrásfalváról, 50 kor. Kis György Székelykereszturól, 40 kor. Fekete Sándor Bögözből, 30 kor. Lőrincz Miklós Gyagyból, 20 kor. Göncz György Szentmiklósról, 20 kor. Fekete Ferencz Bögözből.

3 éves üszője után 80 kor. nyert kissolyosi Mátéfi Domokos, 60 kor. agyagfalvi Hegyi Ferencz, 50 kor. kiskedei Pál György, 40 kor. bögözi Ilyés Ferencz.

A 2 éves üszők díjai 50 kor. székelykereszturi Kovács Károly, 40 kor. rugonfalvi Mester Elek, 20 kor. küsmödi Dávid Ferencz és 10 kor. bögözi Csont Mózesnek jutottak.

A községi bikák után Bethfalva 25 kor., Székelykeresztur 20 kor., Szentábrahám és Szentlászló 15—15 kor. nyertek.

Délben kedélyes bankett volt, ezután az Orosz Lajos nagybirtokos által összehitt értekezlet tartott meg az erdélyi magyar marhaérdekében indítandó actio ügyében, melynek rendén elhatározták, hogy felírják a miniszterhez az erdélyi szürke szarvasmarha tenyésztése ügyében. A banketten Hollaki Arthur elnök, főispán a földmívelésügyi miniszterre, majd az O. M. G. E. és E. G. E.-re, a vármegyei főszolgabírákra, Ugron Zoltán Dr. Koós Mihályra, Somogyi Albert a gazdasági egyesület vezetőire, Orosz Lajos Lészai Ferencz és Br. Józsi Gáborra, Dr. Gyarmathy Dezső Dorner Bélára mondtak köszöntőt. (H.)

Táviratok.

Budapest, márcz. 5.
(Erk. d. u. 4. 6.)

Az az erős kéz.

A Szabadelvűpárt tegnap esti értekezletén Tisza gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a pártnak kötelessége a Házzsabályoknál átmenő rendszabályokat teremteni, hogy a mostani tarthatatlan parlamenti helyzet megszűnjék és az országos érdekű javaslatok letárgyalassanak.

Az átmeneti rendszabály egy évig lenne érvényes; a szólásszabadságot nem korlátozná, csupán a technikai obstrukció megakadályozására irányul.

A párttagok egyhangú lelkesedéssel elfogadták Tisza miniszterelnök előterjesztését, melyet a Ház mai ülésén beterjesztett, de indokolni csak a keddi ülésen fogja, hogy addig is időt nyerjen az obstrukciónak az esetleges leszerelésére, mely esetben a kormány ellállana az erélyesebb eszközöktől.

Országgyűlés.

A képviselőház mai ülésén Perczel elnökölt. Az ülés megnyitása után jelentette, hogy indítvány-könyvbe Tisza gróf jegyzett be.

Holló Lajos kéri az indítvány fölolvását. Megtörténik. Az indítvány bevezetése ugyanaz, mit Tisza tegnapi párt konferencián mondott. Az indítvány egyes részletei:

ötven képviselő kérésére a szavazás a javaslat fölött elrendelhető;

szavazás idejét egyszeri szavazás dönti el;

az ülés el nem osztható, míg a javaslat részleteiben is el nincs fogadva;

zárt ülés nincs;

házzsabályokhoz idő húzásból való szólás megtiltható;

rendzavarás, engedetlenség kitiltással jár;

rendzavarók ügyében mentelmi bizottság határozata felett egyszerű szavazással dönt a Ház.

A javaslat az ellenzék körében nagy riadalmat idézett elő. Ezután az egyes bizottsági tagokat választották meg a megüresedett helyekre.

Majd Okolicsányi az ujonczjavaslat egyes részleteit obstruálja.

Az illyefalvi választás.

Szeppiszentgyörgyről táviratozzák: Illyefalván a választás ma délelőtt kilenczkor kezdődött meg. Délben Báro Szentkeresztly Bélára 84, Nagy Györgyre 66 szavazat esett. A hangulat izgatott. Kőkös községet öt helyen felgyújtották.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratok nem adnak vissza

K. L. H. Közölhetetlen. A kéziratot félretettük, elviheti. Dr. Sz. F. K.—r. Szives, őszinte sorait köszönjük. Örömmel szolgál, hogy őnt is azon számosak közt üdvözölhetjük kik eljárásunkat helyeslik. Ami a dolog másik felét illeti, megjegyezzük, hogy egy fajta a kiállhatatlanságnak menthető, ha valaki ostobaságában kiállhatatlan. Ott az illető nem tehet róla, az ember sem köteles küzdeni ellene, miután nem is küzdhet Igérete beváltását elvárjuk. Üdvözlöt.

Tanár H. Köszönjük.

O. H. Ha a legvilágosabban és legegyszerűbben fejezi ki magát, még akkor is fog olyan tudalékos magyarázókat találni, akik azt a saját módjuk szerint fogják értelmezni a legerthetlenebb módon.

Nyiltér.*

VIGYÁZAT!

— Hol vásároljuk a legjobb és legizletesebb süteményeket?

— **Prexl Tivadar** ujonnan berendezett sütődjében Sz.-udvarhelyt, Petőfi-utca (Szombatfalvi-u) hol is mindennap irias fehér süteményeket, u. m.: többféle fajta kenyéret és rozsköményes kenyéret, valamint kétszersültet, mákos kalácsot stb. lehet kapni.

Ugyanott kenyérsütések és sütemények, kalácsok rendelésre való készítése is elvállaltatik és mindennap d. e. 10 órakor a n. é. közönségnek teljes meglegedésére kiszolgáltatatik.

Kérem egy próbavásárt tenni, hogy süteményeim izletességéről meggyőződést szerezzem.

Teljes tisztelettel

Prexl Tivadar, sütő.

Nyilatkozat.

Günther Lajos ur néhány kifejezést, melyet felindulásomban és nem is reá vonatkozólag tettem, magára nézve sértőnek találta. Ezennel e helyen is kijelentem, hogy őt sérteni nem akartam, azon kifejezések és állítások nem reá vonatkoztak és valótlanak, igen sajnálom, hogy félreértésből, akaratlanul, sértve érezte magát. **Válassik Lajos.**

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Telefon szám: 14.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.)
 „ VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

Sürgönczim: Eternit, Budapest.
 Telefon 12—92.

ETERNIT-PALA ASBEST-CEMENT PALA

HATSCHEK LAJOS szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedanyag.
 Eternit művek HATSCHEK LAJOS, Budapest, VI., Andrássy-ut 33.

Kérjen ismertetést.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány.

Sz. 49—1904. vb.

Eladó ház

Néhai Kassay Domokos örökösei tulajdonát képező, Batthyány-téren levő, jelenleg Központi-szálló épülete, szabadkézből eladó.

Ertekezhetni:

Dr. Kassay Alberttel, mint az örökösök megbízottjával

Adler L. Jakab és Testvére

Bankbetéti Társaság

BRASSO

Befizetett tőke: 800,000 korona.
 Betéti társ: Pesti Magyar Kereskedelmi bank Budapest.

ÜZLETKÖRE:

- Váltók leszámítása legelőnyösebb kamatláb mellett.
- Takarék-betétek átvétele előnyös kamatozásra. Felmondás nincs!
- Értékpapírok vétel és eladása napi árfolyam n.
- Tőzsdéi megbízások a budapesti vagy külföldi tőzsdéken a legelőnyösebben és legpontosabban teljesítettek. Felvilágosítást díjtalanul adunk.
- Sorsjegyek eladása legelőnyösebb feltételek mellett
- Kihuzott sorsjegyek és egyéb kisorsolt értékpapírok legelőnyösebb elszámolása (esedékesség előtt is!)
- Szelvények díjmentes beváltása.
- Külföldi pénznemek vétel a legmagasabb áron, eladása legelőnyösebben.
- Utalványok és hitellevelek kibocsátása valamennyi európai és tengerentúli piacra.
- Előlegek adása értékpapírokra, az árfolyamhoz viszonyítva. Mérsékelt kamat.
- Jgervények eladása minden huzáshoz.
- Biztosítások átvétele értékpapírok kisorsolásából eredő árfolyamvesztés ellen.
- Dszállysorsjegyek eladása eredeti árak mellett.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszéknek 1903. évi 7029. számú végzése következtében dr. Valentsik Ferencz ügyvéd által képviselt Daróczy takarékpénztár javára, Szabó László Orbán és t. h.-almási lakók ellen 118 kor. s jár. erejéig 1904. évi január hó 13 án fogatosított kielégítési végrehajtás után le és felül foglalt és 760 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Szabó László Orbánnál 1 tehén, 2 szekér, 1 csikó és széna. II. Sándor Mihály Ben-czofo/dinél 2 ökör, 1 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1903. ávi V. 479/2. számú végzése folytán 118 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi augusztus hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 kor. 90 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig H.-Almásón alpereseknél leendő eszközlésére 1904. évi márczius hó 12-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Oklánd, 1904. évi február hó 28.

Pollák Ignác,
 kir. bir. végrehajtó.

WILHEIM IGNÁC

MÉRNÖK

BUDA PEST, VIII., Kender-utca 6. sz.

Elvállal minden néven nevezendő föld-mérést, térképezést, birtokrendezést. Továbbá megegyezés szerint vasúti nyom-jelzéseket szabványos és keskenyvágányu ++ vasútak részére keresztül vezet. ++ Birtokbecsléseket, szabadalmak kész-közlését és értékesítését jutányos díjazás ***** ellenében végez *****

Szives ajánlatokat a fenti címre kéri.

Fiatal fenyőerdő kerestetik

Előkelő tőkeerős vállalat több ezer holdas 40—80 éves jegenye vagy luczfenyőerdőt keres első kézből, készpénzfizetés ellenében. — Ajánlatokat „Fiatal fenyőerdő” czimen Eckstein Bernát hirdetési irodája Budapest, Fürdő-utca továbbit.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényed, csúznál és meghúléseknél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” orvogyógyászati fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forgatór: Török József gyógyszerészmű Budapest. Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállítók Rudolstadt.

MEGHÍVÁS.

Az 1898. XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó

Székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja

1904. évi márczius hó 12-én d. u. 2 órakor

a szövetkezet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 40. §-a értelmében meghivatnak. Megjegyzetetik, hogy a m. nnyiben ezen gyűlés határozatképes nem lenne, az alapszabályok 43. §-a értelmében a következő közgyű és 1904. évi márczius hó 20-án fog megtartatni.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása
7. Netaláni indítványok.

1902 évi december hó 31-én a tagok száma 664, üzletrészeink száma pedig 945 volt; az év folyamán belépett 64 tag 68 üzletrésszel, kilépett 18 tag 19 üzletrésszel, marad tehát az 1903-ik év végén 710 tag 994 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1904. február hó 24.

Az igazgatóság.

INGYEN

kapja márczius hóban bárki a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő

„Az Ujság”

független politikai napilapot, a ki már most, ha csak egy hónapra is, beküldi az előfizetési összeget április hó 1-től számítva, azzal a kötelezettséggel, hogy májusban és júniusban is járhatja a lapot.

AZ UJSÁG husvétii átandékát a gyönyörűen illusztrált „Az én kortársaim” című Mikszáth-Albumot, minden féléves előfizető megkapja, szintugy minden előfizető, ki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni vagy a ki havonként fizet elő, de kötelezi magát havonként AZ UJSÁG-ra legalább félévig előfizetni. AZ UJSÁG főmunkatársai: Hercegy Ferencz, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán és Kenedi Géza. ❖❖❖❖

Előfizetési ára:

1 hóra 2 korona 40 fillér, 1/4 évre 7 korona.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
 Budapest, Kerepesi-ut 54.

Mutatványszámot kívánatrá küld a kiadóhivatal, de sokkal célszerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is április 1-től a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amugy is egész hónapon át, márcziusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.